Powstanie styczniowe w powiecie radomskim

SPIS TREŚCI

Powstanie styczniowe w powiecie radomskim…….1
Wstęp…….3
I Powiat radomski w okresie przedpowstaniowym (geneza)…….14
II Przebieg powstania styczniowego w powiecie radomskim……36
III Skutki powstania na terenie powiatu (w odniesieniu do całości ziem objętych walkami)……93
Zakończenie…….99.
Bibliografia……. 100

WSTĘP

W trakcie walk partyzanckich, jakie toczyły się w czasie powstania styczniowego na terenie guberni radomskiej (podział administracyjny Królestwa Polskiego na gubernie dokonany został przez władze carskie; władze powstańcze przywróciły podział Królestwa na województwa; będzie o tym mowa za chwilę), ważną rolę odgrywały warunki terenowe. W szczególnie mistrzowski sposób potrafił je wykorzystać na potrzeby prowadzeniu walk partyzanckich Dionizy Czachowski, najwybitniejszy dowódca powstańczy na tym terenie. Będzie o nim mowa w następnych rozdziałach.
Gubernia radomska, powstała w 1844 roku w wyniku połączenia guberni sandomierskiej oraz guberni kieleckiej, dzieliła się na osiem powiatów (radomski, opoczyński, opatowski, sandomierski, kielecki, olkuski, miechowski i stopnicki) i około roku 1860 obejmowała obszar około dwudziestu dwóch tysięcy kilometrów kwadratowych (blisko czterysta mil kwadratowych). W 1866 roku z guberni radomskiej wyłączono południowe powiaty, z których na powrót utworzono gubernię kielecką.

Zaludnienie guberni, według danych z roku 1861, wynosiło 960 633 osoby. Znakomitą większość z tego niespełna miliona mieszkańców stanowiła ludność

Polska. Ludność żydowska liczyło około stu trzydziestu tysięcy osób. Niemców i Rosjan mieszkało tu bardzo niewiele (przy czym w szacunkach tych oczywiście nie uwzględnia się stacjonujących na terenie miast guberni garnizonów wojskowych). Oznaczało to gęstość zaludnienia na poziomie prawie 44 osoby na jeden kilometr kwadratowy.

W porównaniu z innymi guberniami Królestwa gęstość zaludnienia była zatem dość znaczna.

Prawie cała gubernia posiadała naturalne granice w postaci dwóch dużych rzek: Wisły i Pilicy (patrz mapa). Zaledwie na małym odcinku południowo-zachodnim granica była sztuczna. Specyfika guberni radomskiej polegała na tym, że prawie cała jej południowa (ściślej: południowo-zachodnia) granica była jednocześnie zewnętrzną granicą państwową, odgradzającą Królestwo od Galicji Zachodniej . Wiązała się z tym fundamentalna dla powstańców kwestia zaopatrzenia w broń walczących oddziałów. Jednym z podstawowych źródeł zaopatrzenia powstańców w broń był bowiem import spoza granic Królestwa (wrócę jeszcze do tego zagadnienia). Pomoc ludności polskiej z terenu Krakowa i Galicji była znaczna, szczególnie w okresie początkowym. Kwestia tej granicy była więc dla powstania szczególnie istotna. Gubernia radomska była pod tym względem uprzywilejowana.

W środkowej części guberni rozciągały się Góry Świętokrzyskie, które południowo-wschodnim odcinkiem przechodzą w równinę pociętą licznymi wąwozami, zwaną Wyżyną Sandomierską. Północna część guberni, zawarta w widłach Wisły i Pilicy, była podówczas olbrzymim terenem torfowisk i bagien porośniętych lasami. Środkowa część przedstawiała się jako teren falisty, urozmaicony jarami i dolinami.

Oprócz granicznych rzek, Wisły i Pilicy, terytorium guberni przecinane było korytami czterech większych rzek: Radomki, Czarnej, Kamiennej i Iłżanki.

Z dogodnych przepraw przez Pilicę wymienić należy te w pobliżu Mniszewa, Warki, Kępy Niemojowskiej, Białej Góry i Michałowa. Przez Wisłę istniały dwa przewozy. Jeden na prawym brzegu rzeki przy drodze z Maciejowic, drugi na lewym w okolicy Magnuszewa.

Radomka, płynąca na przestrzeni około 30 kilometrów, przyjmuje wiele rzek i strumieni: Jastrzębiankę, Ostrowicę, Dobrzeszynkę, Kosieniec, Lipiankę. Dzięki temu wytworzyły się w jej dorzeczu dziesiątki jezior i jeziorek o różnej

powierzchni, a także rozlewiska i bagna. Na terenach znajdujących się okresowo pod wodą, po ich spłynięciu, powstają tzw. leśne łąki (ługi) lub mszary, pokryte mchem i kępami sitowia, porosłe z rzadka olchą, brzozą czy sosną karłowatą.

Z większych skupisk leśnych na tym terenie, wymienić należy Puszczę Radomsko-Kozienicką, ujętą od północy rzekami Wisłą i Pilicą, a na południu sięgającą Zwolenia, oraz Bory Świętokrzyskie, zachodnim swym krańcem łączące się z lasami koneckimi i opoczyńskimi. Nadto istniało wiele większych i mniejszych kęp leśnych w różnych rejonach guberni. Łącznie lasy porastały prawie trzecią część obszaru guberni. Innymi słowy, niemal cały powiat radomski oraz częściowo opoczyński i opatowski były olbrzymimi połaciami lasów mieszanych o obfitym podszyciu, wielkimi bagnami i torfowiskami.

Liczba stron	107
Nazwa Szkoły Wyższej	Uniwersytet Warszawski
Rodzaj pracy	magisterska
Rok oddania	2008

To jest gotowa, obroniona praca. Gdyby chcieli Państwo zlecić napisanie zupełnie nowej pracy, to zapraszamy na stronę pisanie prac - sprawdzony serwis!